Ч. 124 Субота 6 (18) червня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адмініcтрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Конференция німецкої вірноконституцийної посільности — Дальші вісти о ситуациї. — Справа австро-угорскої угоди. — Чутка о знесеню малої льотериї — Іспаньско американьска війна.)

Вчера по полудни відбула ся конференция німецкої вірноконституцийної більшої посілости під проводом голови ческого комітету виборчого ґр. Туна-Сальмс в присутности міністра торговлї дра Бернрайтера. О конференциї тій видано таке справозданє: Конференция осуджує отверто, рішучо і недвозначно поступованє радикальної ґрупи палати послів, котра дала ся пірвати до маніфестаций, для котрих нема досить острого слова догани, щоби їх енерґічно відперти. Небезпечність дальшого ширеня таких хибних наук політичних можна буде після переконаня конференциї найпевнїйше усунути, коли завчасу вступить ся з льояльностию на дорогу, на котрій можна би німецкі партиї палати послів позискати знову до участи в парляментарних роботах. Тим отворить ся і вигляд, що зможе вийти на верх історична і природна спільність інтересів межи обома половинами держави, котра австрийским Нїмцям економічно і політично лежала завсїгди на серци. Не упереджаючи трудного становища правительства мусить конференция сподївати ся, що оно держачись конституцийних границь вийде із становища розважуваня та приступить до кріпкої ініциятиви.

З нагоди дебати в справі становища віденьскої громади в справі розвязаня ради громадскої в Ґрацу ухвалила віденьска рада громадска внесенє віцебурмістра Наймаєра вислати петицию до парляменту і долїшно-австрийского сойму в справі успішної охорони свободи для рад громадских висказувати свою гадку. Додаткове внесенє Нїмців націоналів, щоби висказати свій жаль з причини розвязаня ради громадскої в Ґрацу, відкинено.

О послїднім засїданю парляментарної комісиї правиці доносить Politik: Розправа, в котрій брала участь більша часть присутних, а також і бар. Діпавлї, дала доказ, що мимо тяжкої кризи, яку перебула більшість наслїдком становища занятого католицкою партиєю людовою, удало ся звязь більшости на правици удержати і забезпечити. Та сама ґазета доносить, що переговори правительства з Чехами і Нїмцями в справі угоди зачнуть ся вже з кінцем червня.

З Відня доносять, що намістник Чехії ґр. Куденгове приїхав там вчера, щоби порадити ся з ґр. Туном в справі заповіджених ческо-нїмецких конференций. Та сама справа була також предметом оногдашної тригодинної наради міністрів. Кажуть, що ґр. Штірґ і міністер Бернрайтер пробовали вже в імени правительства завести переговори з опозицийними партиями парляментарними, але стрітили ся з рішучим жаданєм знесеня розпоряджень язикових.

Egyetertes доносить, що в справі австро-угорскої угоди настала несподївана зміна. Оба президенти міністрів бар. Банфі і ґр. Тун а також оба міністри фінансів мали порозуміти ся в той спосіб, щоби взяти назад внесені предложеня угодові і щоби заключено угоду в формі угоди торговельної лиш до 1903 р., то єсть, аж до речинця, в котрім кінчать ся заграничні угоди торговельні. Угорске правительство предложило би подібний проєкт угоди торговельної в парляменті, підчас коли в Австриї та угода станула би на основі §. 14 основних законів державних. В кругах парляментарних зачувати, що з урядової сторони вийде заперечене сеї вісти о заключеню угоди в формі угоди торговельної.

У Відни розійшла ся чутка, що акцийне товариство „Меркур“, котре недавно тому підвисшило свій капітал акцийний о півтора міліона зр., веде з правительством переговори в справі обнятя в заряд льотериї клясової, котра би мала бути заведена по знесеню теперішної малої льотериї.

З Вашінґтону доносять, що війна вже до тепер коштує Сполучені Держави 360 міліонів долярів, а успіху з неї доси ще не видко.

Після депеші з Ґвантанамо піхота американьскої маринарки побила відділ іспаньского войска з 400 людий і змусила єго втїкати. По стороні Іспанців згинуло 40 людий; з Американців єсть лиш один легко ранений. — Evening Journ. доносить з Ґвантанамо. Патруля американьска вернула вчера вечером з 18 іспаньскими плїнниками і принесла забраних 100 карабінів Мавзера та 10.000 набоїв. Після американьских жерел страти Іспанців з всїляких стичках виносять 100 убитих і 200 ранених.

Бюро Райтера доносить з Вашінґтону, що одинокою цїлию походу американьского войска на Кубу коло Сантхаґо де Куба єсть знищити іспаньску ескадру. По осягненю тої цїли войска американьскі уступлять з Куби і дальшу борбу з Іспанцями полишать повстанцям.

Урядова депеша від адмірала Самсона доносить, що Американці при помочи повстанців заняли місто Асерадерос на Кубі.

7)

Послїдна воля.

(Із шведского. — Віктора Гуґа Вікстрема).

(Дальше).

Але я вже може за богато розбалакав ся в сїй справі, а она ледви чи інтересує моїх читателів. Та я не хотів би поминути її мовчки, бо я служив більше як пів року за кельнера, отже й знаю, яке то жите.

Я видержав аж до весни. Зазначую сей час умисно, бо він дав менї нагоду змінити мій стан. В зимі то ще яко-тако жило ся кельнерови, але коли на дубинї і бучинї бруньки зачали відрастати, коли левади вкривали ся ясною зеленею, а птички стали сьпівати, та на величавих маньольових деревах в анґлїйскім парку делїкатні їх листочки вказували, що сок в них іде чим раз більше в гору, то й менї в голові закрутило ся. Менї пригадали ся мої домашні сторони з їх столїтними березами та шумлячими ялицями; я чув, як шумить ріка і журчать весняні бистрицї; я видів конвалії з їх біленькими дзвіночками, і підбіл, що мов жовтими кокардами вкриває береги ровів, і мене щось перло: Втїкай до матери природи, гони в поля і ліси! Тут пропадеш!

Межи постійними гостями був також і поручник де Салїєр, що приходив правильно по полудни на каву. Коли так в менї відозвала ся туга за природою, попросив я єго, щоби він вистарав ся менї о яке місце, найрадше за паробка до верхових коний у якої родини на селї. Я розповів єму, що дуже люблю конї, що я вже малим хлопцем ходив коло коний та умію з ними обходити ся. Він обіцяв, що буде памятати на мене.

Одного дня прикликав він мене до свого стола і сказав менї, що єго свояк, маркі де Салїєр-Боранпар, хоче побути через лїто на своїм замку в горах Піринеях і потребує паробка до верхових коний, а що він не хотів би взяти котрогось із тих безсоромних а часто й небезпечних людий, що то в Парижи шукають місць, то пристав би охотно, як би єго своїк, поручник, вишукав якого відповідного чоловіка. Пан де Салїєр додав ще, що він вже й повідомив єго листовно о менї.

Я аж почервонїв ся з радости і подякував єму сердечно.

То місце можна було обняти не скорше аж з кінцем мая, бо паньство маркі, єго жена і дорослі дїти, син і донька, приїдуть на замок аж з початком червня. Конї будуть вислані наперед і прийдуть на замок майже в тім самім часї.

Моїй радости майже не було границь. Я мав видобути ся з душного житя каварняного на свободу в божу природу, їздити на жвавім табуні, віддихати сьвіжим воздухом пірнейским і спати спокійно та до волї кождої ночи.

Я заощадив був собі невеличку суму і купив собі за ню хороше одїнє до їзди та чипурну шапочку джокейску.

Днї минали, але таки прийшов вже раз і послїдний. Я попращав ся з властителем каварнї, котрий менї з цїлого серця пожелав щасливої будучности, та розстав ся з моїми товаришами, котрі завидували менї того щастя, що я дістану ся в Піринеї.

Замок, до котрого я мав іти, належав від віків до того самого роду. Він стояв на іспаньскій граници в романтичній околици, котрій дикі гірскі закутини, малї а чистенькі як сльоза гірскі озера: Ляк де Трасан і Ляк д'Орредон, надавали ще більше житя. Аж до Пієрфіт можна було їхати зелїзницею, але звідси може яких трийцять кільометрів треба ще було їхати колесами через Бареж, хороше купелеве місце та попри вузкий яр на Пік де Міді [1], котрий відтак розширяв ся поволи в веселу долину, окружену доокола вершками гір, вкритими снїгами. Околиця впрочім була досить пуста. Як-раз понад старим замком на західнім спадї гори було мале сільце.

В Пієрфіт застав я Ґреґоара, старого слугу родини, чоловіка пятьдесять і пятьлїтного з приятним лицем і симпатичними очима. Він приїхав туди, щоби забрати звідтам множество меблїв і всїлякої знадоби домашної, бо на зам-

[1]) Вершок, одної з найвисших гір в Піринеях.

Новинки.

Львів дня 17-го червня 1898.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував радниками Двора: радника львівского суду апеляцийного Дуневича, іменуючи его рівночасно президентом окружного суду в Станиславові, Хоржемского, президента суду станиславівского для Золочева, президента суду окружного в Перемишли Сплавского і радника апеляцийного суду в Кракові Яновского рівночасно президентом окружного суду в Самборі. — Президент окружного суду сяніцкого Посоховский іменований радником львівского суду апеляцийного, віцепрезидентом окружного суду золочівского з титулом президента іменований радник Пшилуский, радник краєвого суду в Чернівцях Фангор іменований віцепрезидентом станиславівского суду, віцепрезидентом самбірского суду радник Хилиньский зі Львова, а віцепрезидентом окружного суду перемиского радник Брожиньский зі Стрия. — Віцепрезидент самбірского суду Саганек перейшов на власну просьбу в пенсию. — П. Міністер судівництва іменував судовими ад'юнктами: адвоката у Львові дра Фр. Сороня для Немирова і нотарияльного кандидата Алекс. Чайковского для львівского висшого суду краєвого без означеного місця служби. — Президия ц. к. краєвої Дирекциї скарбу іменувала ад'юнкта податкового Ад. Кидлера і судових канцелїстів Фр. Йордана і Мих. Бражея канцелїстами при судових властях, а канцелїстів краєвої дирекциї скарбу Алекс. Мотику і Генр. Ясиньского канцелярийними офіциялами.

— **Є. Е. п Намістник** гр. Лев Пінїньский повернув вчера вечером з Печенїжина до Львова і зараз виїхав в товаристві старости п. Залеского до Ясла.

— **Концерт панни Саломеї Крушельницкої** відбуде ся в Стрию в недїлю дня 19-го с. м. при участи пяніста п. Левиньского і хору „Стрийского Бояна“. Програма: 1) а) Лавровского „Засьпівай ми соловію“ і б) Вербицкого „Гей по горі“ — мішаний хор Стрийского Бояна. 2) Вердіого Ария з опери Forza del destino — п-на С. Крушельницка. 3) Воробкевича „Огнї горять“ мужеский хор Стрийского Бояна. 4) Лисенка: а) „Тебе моя люблю єдина“ і б) „Коли настав чудовий май“ — п-на С. Крушельницка. 5) Сольо фортепянове — п. Левиньский. 6) Падеревского „Pieśń dudarza“ — п-на Крушельницка. 7) Колесси „На музиці“ — мужеский хор Стрийского Бояна. 8) Россінього велика арня з опери „Semiramide“ — п-на Крушельницка. 9) Топольницкого „Хустина“, кантата до слів Т. Шевченка на хор мішаний і соля в супроводі фортепяна — мішаний хор Стрийского Бояна. — Цїни місць: місце нумероване 1 зр., партер 60 кр., для пп. учеників 25 зр. — Білєтів дістати можна в Народній Торговли, а вечером при касї. Початок точно з ударом години 8-ої у вечер.

— **Любовна драма 15-лїтного хлопця.** Перед кількома днями відбув ся в Монахові, в Баварії, незвичайний процес. Перед судом ставав 15-лїтний хлопець, обжалований о намірене убийство і убийство в наслїдок неосторожности, а справа представляє ся так: Згаданий хлопець, Йосиф Обердорфер, удержував від $1\frac{1}{2}$ року любовні зносини з 30-лїтною женщиною, жінкою одного урядника. Коли вкінци та жінка хотїла зірвати зносини, молодий любовник попав в такий гнїв, що дня 26 лютого в єї мешканю стрілив до неї з револьвера, а відтак двома вистрілами наміряв відобрати собі житє. Між тим одна з куль поцїлила стоячу побіч другу якусь женщину і положила на місци трупом. Хлопець і его любовниця вилїчили ся з ран. З причини, що хлопець мусїв бути зведений тою замужною женщиною і що убийство другої женщини було наслїдком нещасливого случаю, засудив суд хлопця лише на два роки вязниці.

— **Рідкий процес** має ся небавом бідбути перед полїцийним судом в Льондонї. Щоби зрозуміти річ, треба знати, що англїйский парлямент має кільканайцять реставраций до ужитку своїх членів. Засїданя тревають по кільканайцять годин, часто тягнуть ся до пізної ночи, тому в парляментарній палатї находять ся крім саль реставрацийних ще дві окремі салї до питя чаю і дуже хороша реставрацийна тераса. де членів парляменту обслугують дівчата. На початку кождої сесиї обох комнат парляменту посли вибирають т. зв. комісарів, котрі доглядають буфетів і творять т. зв „кухонний комітет“, що сего року стоїть під проводом льорда Стенлї. Кождий посол платить окремо готівкою за кожду страву і кождий напиток. Такий лад тревае вже від віків і парляментарні реставрациї не платять нїколи податку і не старають ся о дозвіл па продаванє напитків. Перед кількома тижднями один з членів палати послів, до котрого прийшов в якійсь важній справі его знакомий не посол, завів его до одної з реставраций в парляментї, аби там свобіднїйше поговорити. По якімсь часї вийшов на хвилю і лишив товариша самого. Видячи, що в сали всї їдять і пють, велїв собі той знакомий подати води з горівкою і як раз хотїв платити, коли до его стола підійшов якийсь панок, як показало ся, урядник акцизи. „Чи ви член палати послів?“ — спитав урядник. — „Нї“ — звучала відповідь. — „То може член палати льордів?“ — „Також нї.“ — „А то ви приватний консумент?“ — „Так.“ — Урядник списав на місци протокол, і всїм членам обох палат зроблено процес о „шинкованє без дозволу“. Судові візваня доручено 1328 „обжалованим“, т. є. всїм членам палати льордів і палати панів. На списї тих осіб видко назвиша: князя Уельского наслїдника престолу, князів саско-кобургского і готайского, кн. Коннат, кн. Йорку, двох архіепископів, двайцятох чотирох епископів, всїх міністрів і т. д. Правники доказують, що на основі англїйского права з 1872 р. мусить бути кождий з обжалованих засуджений хочби на найнизшу кару 10 фунтів штерлїнґів. Очевидно, що Льондон, а навіть цїла Англїя має з того процесу велику утїху. Остаточно скінчить ся на тім, що реставрациї парляменту будуть мусїли просити о дозвіл на право вишинку і платити податок.

Телеґрами.

Берно (моравске) 17 червня. Brüner Ztg пише: Внаслїдок появивших ся в послїдних днях демонстраций постановлено урядово заказати всілякі торжественні походи і збори в Бернї аж до дальшого часу.

Париж 17 червня. Трибунал касацийний відкинув жалобу неважности Золї против компетенциї версальского трибуналу.

Мадрид 17 червня. „Liberal“ оголосив депешу з Манїлї з датою 8 с. м., після котрої повстанцї по великім опорі зі сторони Іспанців забрали місцевости Ляспінас і Паранаке. Борба веде ся дальше. Церкви і монастирі,

---

ку вже від многих лїт нїхто не мешкав. Его, що правда, удержували завсїгди в добрім станї, але не було там такої вигоди, до якої родина була навикла, жиючи вибагливо у великім містї.

Ми їхали верхом пять годин і за той час придивив ся з великою радостию прекрасним сценериям, які представляли ся моїм очам. Ті снїгом вкриті вершки, що зарисовували ся на небі, ті глубокі яруги і малесенькі веселі озера, що як би цьвіточки незабудьок спипли ся на долинці; той знаменитий холодний і пахучий воздух — перевисшали все, що я доси видів. Ґреґоар, що від першої хвилї обходив ся зі мною як батько, розповідав менї о ріжних місцях романтичні історії: бійки з Іспанцями і пачкарями, напади на туристів та всілякі пригоди. Він знав цїлу околицю і очевидно був рад з того, що по тільки роках видить знову давні, знакомі собі місця.

Замок родинний був то досить простий собі будинок. Але як-раз длятого родина Салїєр-Бораппар могла уважати ся за старо-аристократичну. Бо коли яка француска родина есть дїйстно стара, значить ся, походить ще з хрестоносних часів, то єї замок родинний не сьміє виглядати як який з тих модних величезних палат украшених вежами та зубчастими пристїнками, лиш як-раз браком всїляких окрас зверха нагадувати ті часи, в котрих не штука але кріпкі мури мали найбільше значінє.

Конї були вже прийшли і я міг зараз взяти ся до тих обох, котрих я мав доглядати, одного золотисто гнїдого, що називав ся Галялї і кобила Клеретта, ізабельоватої [2]) масти. Моя перша робота була вичесати їх згребло́м і очистити, чого їм по довгій дорозї дуже було потреба. Чотири конї запрягові мав обходити старший паробок стаєнний, а я лиш виїмково мав ему помагати.

В кілька днів по моїм приїздї приїхали і паньство, котрих прихильність я собі зараз позискав. Маркі був шляхтичем від стіп до голови, его жінка делїкатна, елеґантна пані з сивим волосєм, але рожевим лицем, словом, краса ще на старі лїта, супротив котрої була бі нїчим неодна молода панна. Єї донька Івонна дістала по мамі красу і благородну поставу, син Рене, був собі жвавий незіпсований молодець, завсїгди веселий і усьміхнений.

Я був таки аж гордий з того, що можу таким панам служити.

Зима в Парижи дала ся родинї добре в знаке. То була перша зима, в котрій Рене перший раз вступив в товариство; він уживав розривок в повний мірі. Для Івонни, котра як-раз скінчила девятнайцятий рік, була то друга зима. Сьвітлі принятя у заграничних послів, балї у високородних і богатих родин краєвої аристократиї, Dejeuners dinafoires [3]) в розкішних павільонах бульоньского ліску, Five o'clock feas [4]) у приятелїв, словом найприріжнїйшого рода розривки так підорвали їх сили, що домашний їх лїкар радив їм, ба жадав того, щоби они лїто перебули в Піринеях, найлїпше в такім місци, де би їх великий сьвіт не спокусив знову до розпервовуючих розривок, а де би они за то могли в ночи добре спати, а в день далеко їздити верхом. Отже родина поправдї задля Івонни перенесла ся на замок Бораппар.

При такій, установленій лїкарем програмі, не диво, що днї минали тут серед дїйстно сїльскої тишини і спокою. Я мав доглядати лиш моїх коний та їхати за братом і сестрою позаду так далеко, як довгі три конї, що нераз трудно було зробити; бо мій кінь — один із запрягових — був по части неуїзджений, по части за лїнивий, так, що менї нераз з трудом приходило ся їхати за паничем і панною, коли они пустились чвалом.

Моє житє було би було так приятне, як лиш можна собі подумати, коли би не маленька річ, що влїзла в дорогу, а то любов. Менї було вже звиш двайцять лїт і я був здоровий і сильний, кров менї грала, а фантазия буяла. Робота мене вже не томила і не відбирала сили, так, що я коли мав трохи спокою лягав, змучений на смерть, на свою постіль. Обходженє коний і проїздки не забирали менї більше як половину мого часу. Вечерами був я зовсїм вільний і читав собі повісти, в котрих були описувані красні женщини, як они люблять і як їх люблять. Часом заграв в безиґа, гру в карти, яку любив грати портиєр в Парижи з кухарем та покоївками, або ми пробовали щастя в quatz'ass [5]), первістно гра іспаньска, що була дуже трудна, але в котру погранична населенє дуже завзято грало.

Моя цїль, що правда, була дуже висока — панна де Салїєр Бораппар. Єї правдиво жіноча гордість, єї красне личко і благородна постава зробили з неї в моїх очах ідеал женщини.

Я в нїй не від разу залюбив ся; сам себе зловив на тім, що підчас наших проїздок заєдно воджу очима за нею. Мої очи таки вивали ся в єї бруняве волосє, в єї гнучку стать

---

[2]) Булана масть. Барва ізабельовата есть жовто аж брунатно-біла; назва пішла з того, що іспаньска княгиня Ізабеля, жена архікн. Альбрехта австрийского постановила собі в 1601 р., коли єї муж облягав місто Остенду, не здоймати доти сорочки з себе, аж муж возьме місто. Але облога тягнула ся через три роки, а сорочка стала така брудна, що прибрала жовтаво-білу „ізабельову“ барву.

[3]) Чит.: „Дежене дінатоар“; звичай їсти в пору обідову другий снїданок (полуденок).

[4]) Чит.: „Файф о кльок тіс“ (чай о пятій годині); англїйский звичай, просити гостий на чай о 5-ій год.

[5]) Скорочене: quatorze (каторс = чотири); гра в чотири аси.

котрі замінено па шпиталї, переповнені раненими. Єзуїти повтїкали до провінциї Батанґас, монахинї до Ляґунас.

Переписка зі всїми і для всїх.

— **Ю. Г. в О.:** Ваше письмо уважаємо за виміну гадок, яку викликала наша статейка в „Добрих радах" о вироблюваню собі самостійного і независимого становища. На той темат далось би богато писати і длятого годі нам поміщати Ваше письмо, чого впрочім Ви самі виразно не жадаєте. Але одну з Ваших гадок таки піднесемо. Ви дуже справедливо звертаєте увагу на „той сумний у нас обяв, що коли хто у нас дібе ся вже якого зависимого становища, то звичайно вже дальше не учить ся; дальшу науку уважає вже за злишну і спочиває на лаврах. Відомости, набуті в школї з часом єму улїтають, а до того коли ще єму прийде ся жити довший час на селї, то можна зайти в країну тьми...." На жаль у нас, серед нашої інтелїґенциї так дійстно найчастійше діє ся, хоч би відомости винесені зі школи і не улїтали. То, що виносимо із школи, то лиш, що так скажемо, похапані початки всего, котрі треба конче поглубляти; пізнїйші науки на унїверситетї то знов фахові і длятого дуже односторонні. Тимчасом практичне житє вимагає на кождім кроцї глубокого і всесторонного знаня, котрого можна набути лиш через пізнїйшу дальшу і добровільну науку. В многих случаях навіть не розходить ся о то, щоби дійстно якусь галузь науки, що так скажемо, аж до споду зглубити; досить лиш виробити собі о нїй вірне і ясне поняте, згідне з поступом часу. Але важна річ, щоби через дальшу науку здобути собі практичне знане, потрібне до житя і вправляти ум та заострювати єго до глубшого і льоґічного мисленя, щоби опісля в кождій потребі, в кождім обставині житя можна якусь справу, якесь дїло осудити і оцїнити з загальнїйшого всесторонного становища, а не із свого вузкого сьвітогляду. А того як-раз у нас нема. За то єсть богато зарозумілости, нетерпимости, завзятости, лизуньства, хитрости і безпідставної амбіциї, як звичайно у темної маси, котра лякає ся всякої самостійности і независимости та свободи, а для котрої длятого найбільшим авторітетом груба сила — бук. Возьмім н. пр. ту інтелїґенцию, що покінчила навіть унїверситети і осїла по селах, та з конечности, чи із сходу обставин взяла ся до господарки. Чи богато з неї уважає за потрібне учити ся поступової господарки? Чи богато з неї розуміє независимість і велику висоту хлїборобского стану. Она як винесла з дому пятно службы, так і дальше носить єго на собі, бо не може піднести ся висше і добачити в станї господарскім дійстної свободи і независимости; она уважає господарку за тягар, бо при нїй треба не лиш самому рук приложити, але й голову трохи напружити. До сего послїдного она не навикла і не вправила ся до того; до ручної роботи неспосібна і не має охоти, хоч би длятого, що уважає то за незгідне зі станом інтелїґенциї — отже у неї ідеалом лишає ся все-таки служба. В службі — коли вже робити, то робити — але бодай не треба собі сушити голови і єї напружати, бо то робить хтось инший. За то єсть бодай та вигода, що можна від часу до часу витягнути руку і казати: Дайте, дайте, бідному слузї! Ось причина, чому Русинів у всїх висших занятях уважають за найлїпших робітників. То пятно службы зайшло до нас з чужою культурою ще з часів варягских і переходить з рода в рід та не щезне доки аж не виробимо собі своєї власної питомої культури. Оно то єсть причиною тої деморалїзациї, яка точить наш народний орґанїзм, усуває з під нас основи независимости, та робить з нас невільників, готових іти хоч би й на плянтациї кави замість муринів. — **І. в Д:** Дуже нас то тїшить, що наші ради так Вам помагають, але все-таки лїпше зробити, коли будете радити ся лїкарів. То люди фахові і більше знають від нас. Де лїпше їхати на виноградову курацию, чи до Боцен чи Фесляв? Се бачите, дуже взглядна річ. Виноградову курацию можна переводити і дома. Розходить ся о воздух, о красні околицї, о спокій і о управильнений спосіб житя. Фесляв знаємо; там красні сторони і виноград добрий. В Боцен ще красші сторони, але чи виноград там лїпший, не уміємо сказати. В справах курацийних таки найлїпше спитати лїкаря. — **Грабовець:** 1) „Чудеса сьвіта" будемо незадовго поміщати дальше у фейлетонах, отже зможете собі доповнити. Се добре, що Ви складаєте собі такі фейлетони. Подайте свою адресу а вишлемо Вам на взорець книжку, як можете зложити собі з фейлетонів гарну бібліотеку. — 2) Деякі сценїчні твори були друковані, але они так порозкидані по всїляких видавництвах, що годі нам уложити спис з них і подати Вам. — **Ів. Мор. з Яв.:** Яка причина болю голови — то не дасть ся так навгадь сказати. Може бути біль нервовий, а може бути лиш з якогось нездорового стану жолудка і кишок. Коли той біль відчуває ся не зверха а в серединї і він зачинає ся з одного боку голови, відтак пересуває ся на цїлу і аж на другий бік, а рівночасно, коли болить під грудьми, коли випростувавши ся покрутити ся в право і в лїво, а в животї як би щось хлюпало, коли при тім має ся запір і вітри не відходять, то біль голови походить з якоїсь недиспозициї жолудка і кишок. Тогди добре єсть взяти па прочищенє ложку рицинового олію. (Дальші відповіди пізнїйше).

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

та в повіваючу єї сукню. Коли она случайно спинила коня, то я прокинув ся з моїх мрій, щоби зараз знову в них запасти. Я став тихий і замкнений сам в собі, з мене зробив ся забудько і несьміливий. Мої товариші сьміяли ся з тої моєї зміни, а старий Ґреґоар покивував многозначно головою.

По найбільшій части їздив Рене з нею, але часом лиш я сам один був єї товаришем. Коли їй було за нудно їхати мовчки, то дала менї знак шпіцрутою, щоби я підїхав до неї і тогди заводила она бесїду про справи шпортові і конї, про природу і людий, тоном поважним, але все-таки прихильним. Та авдиєнция бувала звичайно лиш кілька мінут; знову знак і я займав своє давнїйше місце.

Менї то було дивно, що родителї позваляли їй їздити самій, лиш зі мною, иногдї навіть значно далеко. Не вже-ж они не обавляли ся єї молодої крови?

Коли я так о тім роздумував, моя прихильність до неї ставала що раз більша. Було би на тім і скінчило ся, як би не стало ся було щось такого, від чого в менї розгоріло ся.

Одного дня поїхали ми незвичайно далеко. Ми загнали ся аж до Вальон д'Ескубу і вертаючи назад спочили на хвильку коло малої бистрицї при вїздї до тої долини. Ми не дуже спішили ся, а Івонна длятого й сказала, що треба нам спішити ся, щоби ми ще на обід до дому приїхали. Я звернув єї увагу на то, що ще маємо досить часу, що дорога зла і богато каміня скотило ся із стрімких скал, так, що було би порадно, не скорше їхати ґальопом, аж коли виїдемо на битий гостинець. Але она не послухала моєї ради, лиш таки зараз пігнала. Я погонив за нею на моїй Розинантї, як міг.

Так їхали ми може яких десять мінут добре, аж доїхали до того місця, де був вузкий, каменистий вивіз. Кінь під нею спотикнув ся раз — а відтак ще раз. Я підганяв свого що сили, щоби єї здогонити, кричав за нею, але она мене не чула. Кінь в третє спотикнув ся під нею і в однїй хвили упав на колїна. Я зі страхом побачив, як кінь скинув Івонну через голову на бік дороги.

За кілька хвиль був я вже коло неї. Івонна лежала без памяти, блїдим лицем до гори. Я послухав, чи она ще віддихає. Ще віддихала. Я послухав, чи бє ся ще серце. Ще било ся. Упала на щастє не на камінє, а па мягку купу землї.

Я обмив їй чоло і виски водою з недалекої керничкп, і она прийшла до памяти. В однїй хвили підняла ся і крикнула:

— Воздуха! Душу ся! Розпинай, розпинай!

Я став нервово рвати обома руками коло стану і надармо силував ся розпинати. Я послухав єї приказу і відорвав кілька ґузиків та наконець цїлу розпняв. Біленька як снїг єї грудь, що підносила ся ловлячи воздух, вкрита легеньким мережевом, показала ся моїм очам.

— Води! — Більше води! Зливай менї на голову — просила она.

Коли я то робив, лежала она тихенько з замкненими очима.

— Досить, — шептала она. — Вже менї лекше. Ще лиш трохи спокою, а будемо могли їхати дальше.

За чверть години встала і навіть без моєї помочи пішла до Гелялї, що трохи дальше чекав на ню.

Я пішов за нею.

— Чи панна мають досить сили, щоби їхати дальше? То дійстне чудо, що панна не зробили собі нїчого — сказав я.

— То вже нераз бувало таке зі мною — відповіла она, а єї блїде личко стало веселїйше.

Поправила на собі сукню, не зважаючи анї трохи на мене. От видите — сказала она — таке нещастє не конче небезпечне, коли знає ся, що на него робити. (Дальше буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телєфона число 569).